

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

กิจการสาธารณูปโภค มีความสำคัญต่อประชาชนทั้งชาติ และความมั่นคงทางเศรษฐกิจ เนื่องจากกิจการสาธารณูปโภค เป็นปัจจัยที่บ่งบอกถึงคุณภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในชาติ ที่สำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต และต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศทั้งในด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การสื่อสาร การคมนาคม ที่จำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ปัจจุบันไฟฟ้าถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งในการดำรงชีวิต และเป็นตัวแปรที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ การเพิ่มผลผลิตทั้งเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมที่ทันสมัย การกระจายรายได้ สร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในด้านการผลิต การขายสินค้า ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) เป็นการดำเนินงานในรูปของรัฐวิสาหกิจ วัตถุประสงค์ที่สำคัญในการดำเนินงานคือ การผลิต จัดให้ได้มา จัดส่งและจัดจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าให้แก่ประชาชน ธุรกิจและอุตสาหกรรมต่างๆ ในเขตจำหน่าย 74 จังหวัดทั่วประเทศ ยกเว้น กรุงเทพมหานคร นนทบุรี และสมุทรปราการ มีการไฟฟ้าอยู่ในความรับผิดชอบ 901 แห่ง มีผู้ใช้ไฟฟ้าปี 2549 มีจำนวน 13.84 ล้านราย ปี 2550 เพิ่มขึ้นเป็น 14.21 ล้านราย ปี 2551 เพิ่มขึ้นเป็น 14.60 ล้านราย ปี 2552 เพิ่มขึ้นเป็น 15.06 ล้านราย ปี 2553 เพิ่มขึ้นเป็น 15.56 ล้านราย และปี 2554 เพิ่มขึ้นเป็น 16.02 ล้านราย จำนวนพนักงานปี 2549 มีจำนวน 26,324 คน ปี 2550 ลดลงเป็น 25,728 คน ปี 2551 เพิ่มขึ้นเป็น 27,621 คน ปี 2552 เพิ่มขึ้นเป็น 27,847 คน ปี 2553 ลดลงเป็น 27,181 คน และปี 2554 ลดลงเป็น 27,784 คน กำลังไฟฟ้าสูงสุดในปี 2549 เท่ากับ 13,273.1 เมกะวัตต์ ปี 2550 เพิ่มขึ้นเป็น 13,697.1 เมกะวัตต์ ปี 2551 เพิ่มขึ้นเป็น 14,127 เมกะวัตต์ ปี 2552 เพิ่มขึ้นเป็น 14,642 เมกะวัตต์ ปี 2553 เพิ่มขึ้นเป็น 16,154.40 เมกะวัตต์ ปี 2554 ลดลงเป็น 16,044 เมกะวัตต์ สามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าบริการ ประชาชน และตอบสนองการใช้ไฟฟ้า ของประชาชนที่มีอยู่ทั่วประเทศ (จากรายงานประจำปี 2549 - 2554) เมื่อองค์กรขนาดใหญ่ขึ้นจึงทำให้มีการขยายการดำเนินงาน รายได้รวมปี 2549 เท่ากับ 255,226,769,139.75 บาท เพิ่มขึ้นเป็น 261,873,761,578.59 บาทในปี 2550 เพิ่มขึ้นเป็น 266,577,463,453.98 บาท ในปี 2551 เพิ่มขึ้นเป็น 290,298,722,914.32 บาทในปี 2552 เพิ่มขึ้นเป็น 323,710,860,227.09 บาทในปี 2553 และเพิ่มขึ้นเป็น 324,750,092,775.12 บาท ในปี 2554 และมีค่าใช้จ่ายรวม ปี 2549 เท่ากับ 242,338,283,460.88 บาท ปี 2550 เพิ่มขึ้นเป็น 250,543,601,535.23 บาท ปี 2551 เพิ่มขึ้นเป็น 256,408,403,315.78 บาท ปี 2552 เพิ่มขึ้นเป็น 276,298,430,634.66 บาท ปี

2553 เพิ่มขึ้นเป็น 308,947,970,775.54 บาท และปี 2554 เพิ่มขึ้นเป็น 312,288,795,550.69 บาท (งบการเงินประจำปี 2549 - 2554)

จากภาวะเศรษฐกิจในตลาดโลก ระหว่างปี 2549 - 2555 ที่เกิดปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศสหรัฐอเมริกาและยุโรป ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยอย่างรุนแรงผนวกกับสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองทั้งภายในและข้อขัดแย้งในตะวันออกกลาง ภาวะภัยธรรมชาติเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ในปลายปี 2554 อีกทั้งวิกฤตราคาน้ำมันที่มีความผันผวน ผลกระทบดังกล่าวเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของทุกภาคส่วนต่อการดำเนินงานทำให้ราคาสินค้าปรับตัวสูงขึ้น การลงทุนและการใช้จ่ายในภาคธุรกิจและภาคครัวเรือนลดน้อยลง การดำรงอยู่ของธุรกิจ จึงต้องเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานและการแข่งขันในด้านต่างๆ ที่จะทำให้งานสามารถควบคุมต้นทุนให้ต่ำลงและเพิ่มผลผลิตในการดำเนินงานให้สูงขึ้น การใช้กระแสไฟฟ้าของภาคธุรกิจหลัก ได้แก่ อุตสาหกรรมและธุรกิจบริการ ซึ่งเป็นแหล่งรายได้สำคัญของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคที่ได้รับผลกระทบเกิดการชะลอตัวต่อการลงทุนและการดำเนินงาน ถึงแม้ว่าการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจะเป็นกิจการแบบผูกขาดแต่รูปแบบการบริหารและการดำเนินงานก็ยังคงต้องมีการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพเพื่อรองรับการขยายตัว การแข่งขันและเพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานขององค์กรต่อไปในอนาคต

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจึงต้องบริหารจัดการองค์กรให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจเพื่อที่จะสามารถดำเนินงานภายใต้สภาวะการแข่งขันในปัจจุบันได้ ดังนั้นการประเมินการเพิ่มผลิตภาพในการดำเนินงาน จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยผู้บริหารในการตรวจสอบและควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย และบรรลุตามแผนงานที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ทำให้ทราบถึงผลการดำเนินงานและแนวโน้มการดำเนินงานที่ผ่านมาขององค์กร จึงต้องมีการประเมินการเพิ่มผลิตภาพของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยนำแนวคิดเรื่องการวัดผลการดำเนินการจัดการการเพิ่มผลผลิตมาศึกษาพร้อมด้วย การประเมินผลิตภาพขององค์กรตามแนวคิดการวัดผลการดำเนินงาน มีการจัดการการเพิ่มผลผลิต การวิเคราะห์ปัจจัยการเติบโต การวิเคราะห์ปัจจัยการเพิ่มผลผลิต

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาการประเมินการเพิ่มผลิตภาพของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เพื่อให้ทราบถึงสถานะ ความสามารถขององค์กร และสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนด กลยุทธ์ให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ต้องการในการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานและเป็นประโยชน์ในการวางแผนการดำเนินงานของผู้บริหารหรือผู้สนใจต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการประเมินการเพิ่มผลผลิตภาพของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการประเมินการเพิ่มผลผลิตภาพของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
2. สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาการเพิ่มผลผลิตภาพของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนการดำเนินงานของผู้บริหารต่อไป

นิยามศัพท์

การประเมินผล หมายถึง การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานถึงการบรรลุถึงผลสำเร็จที่ได้วางแผนการดำเนินงานไว้ และนำมาใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหารต่อไป

ผลผลิตภาพ (Productivity) หมายถึง การประเมินอัตราส่วนของปริมาณผลผลิตที่ได้ต่อปริมาณสิ่งที่ใช้ไปในการดำเนินการผลิตนั้นๆ

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค หมายถึง องค์การของรัฐหรือหน่วยงานธุรกิจซึ่งรัฐเป็นเจ้าของ ทำกิจการไฟฟ้าเพื่อประชาชน

การเพิ่มผลผลิตโดยรวม (Total Productivity) หมายถึง ประสิทธิภาพการดำเนินงานจากทรัพยากรทั้งหมดที่มีในการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง

การวัดการเพิ่มผลผลิตบางส่วน (Partial Productivity) หมายถึง ประสิทธิภาพการดำเนินงานจากการใช้ค่าใช้จ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน

ปัจจัยการเติบโต (Growth Factor) หมายถึง การเติบโตที่มีผลกระทบจากรายได้ (Revenue Effect of growth) จากการดำเนินงาน

ปัจจัยการเพิ่มผลผลิต (Productivity Factor) หมายถึง ปัจจัยที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน